

Wytyczne w sprawie stosowania modeli wewnętrznych

Wprowadzenie

- 1.1. Zgodnie z art. 16 rozporządzenia (UE) nr 1094/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. (zwanego dalej rozporządzeniem w sprawie EIOPA)¹ EIOPA wydaje wytyczne skierowane do organów nadzoru oraz zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji w sprawie stosowania modeli wewnętrznych zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (dalej zwaną „dyrektywą Wypłacalność II”)², w szczególności artykułami 112, 113, 115, 116, 120-126 oraz 231, które zostały rozwinięte w tytule I rozdział VI oraz tytule II rozdział II Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE (zwanego dalej Rozporządzeniem Delegowanym Komisji 2015/35)³. Niniejsze wytyczne uwzględniają również wykonawcze standardy techniczne EIOPA w odniesieniu do procedury dotyczącej zatwierdzania modelu wewnętrznego oraz w odniesieniu do procedury podejmowania wspólnej decyzji w sprawie wniosku o zatwierdzenie modelu wewnętrznego grupy⁴.
- 1.2. Wytyczne EIOPA w sprawie stosowania modeli wewnętrznych mają na celu przekazanie wskazówek dotyczących tego, co organy nadzoru oraz zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji powinny uwzględnić, aby umożliwić organom nadzoru zatwierdzenie i zezwolenie na stosowanie modelu wewnętrznego do wyznaczania kapitałowego wymogu wypłacalności oraz aby zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji mogły stosować model wewnętrzny do wyznaczania swojego kapitałowego wymogu wypłacalności zgodnie z wymogami przewidzianymi w dyrektywie Wypłacalność II, bliżej określonymi w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji 2015/35.
- 1.3. Wytyczne mają również na celu zwiększenie spójności praktyk nadzorczych w zakresie oceny modeli wewnętrznych. W przypadku modeli wewnętrznych grup należy zapewnić odpowiedni stopień komunikacji między organami nadzoru należącymi do kolegów organów nadzoru, a zwłaszcza między zaangażowanymi organami nadzoru.
- 1.4. Niniejsze wytyczne są skierowane do krajowych organów nadzoru na mocy dyrektywy Wypłacalność II.
- 1.5. O ile wyraźnie nie stwierdzono inaczej, wszystkie wytyczne obowiązują w odniesieniu do stosowania:
 - pełnego lub częściowego modelu wewnętrznego, który został przedłożony do decyzji odnośnie do możliwości jego stosowania albo który jest

¹ Dz.Urz. UE L 331 z 15.12.2010, s. 48–83.

² Dz.Urz. UE L 335 z 17.12.2009, s. 1-155.

³ Dz.Urz. UE L 12 z 17.01.2015, s. 1-797.

⁴ <https://eiopa.europa.eu/Pages/Supervision/Insurance/draft-implementing-technical-standards-on-the-supervisory-approval-processes-for-solvency-ii.aspx>

obecnie stosowany do wyznaczania kapitałowego wymogu wypłacalności zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji;

- zdefiniowanego poniżej pełnego lub częściowego modelu wewnętrznego grupy, który został przedłożony do decyzji odnośnie do możliwości jego stosowania albo który jest obecnie stosowany do wyznaczania kapitałowego wymogu wypłacalności.

1.6. Niniejsze wytyczne mają zastosowanie od dnia 1 kwietnia 2015 r.

1.7. Do celów niniejszych wytycznych stosuje się następujące definicje:

- „*Model wewnętrzny (modele wewnętrzne) grupy (lub grup)*” oznacza zarówno model wewnętrzny, który ma być stosowany do wyznaczania wyłącznie skonsolidowanego kapitałowego wymogu wypłacalności grupy (zgodnie z art. 230 dyrektywy Wypłacalność II), jak również model wewnętrzny, który ma być stosowany do wyznaczania skonsolidowanego kapitałowego wymogu wypłacalności grupy oraz kapitałowego wymogu wypłacalności co najmniej jednego powiązanego zakładu ubezpieczeń objętego zakresem tego modelu wewnętrznego stosowanego do wyznaczania skonsolidowanego kapitałowego wymogu wypłacalności grupy (zwany modelem wewnętrznym grupy zgodnie z art. 231 dyrektywy Wypłacalność II).
- Pojęcie „*kompleksowości prognozy rozkładu prawdopodobieństwa*” jest określone przede wszystkim przez dwa wymiary: zakres wiedzy zakładu o profilu ryzyka, na który składa się zbiór zdarzeń będących podstawą prognozy rozkładu prawdopodobieństwa, a także zdolność wybranej metody obliczeń do przekształcenia tych informacji na rozkład wartości pieniężnych związanych ze zmianami podstawowych środków własnych. Pojęcia kompleksowości nie należy ograniczać do szczegółowości przedstawienia prognozy rozkładu prawdopodobieństwa, ponieważ nawet rozkład ciągły może charakteryzować się niską kompleksowością.
- „*Referencyjna miara ryzyka*” oznacza wartość narażoną na ryzyko zmiany podstawowych środków własnych zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji na poziomie ufności 99,5% w okresie jednego roku, zgodnie z art. 101 ust. 3 dyrektywy Wypłacalność II.
- „*Zamknięte formuły analityczne*” oznaczają bezpośrednie formuły matematyczne łączące w sobie miarę ryzyka zastosowaną przez zakład i referencyjną miarę ryzyka określoną powyżej.
- „*t=0*” oznacza dzień, począwszy od którego zakład wyznacza swój kapitałowy wymóg wypłacalności za pomocą modelu wewnętrznego.
- „*t=1*” oznacza jeden rok, jaki upływa od dnia, począwszy od którego zakład wyznacza swój kapitałowy wymóg wypłacalności za pomocą modelu wewnętrznego.

Rozdział 1: Wniosek

Wytyczna 1 – Proces przedaplikacyjny

1.8. Organy nadzoru powinny rozważyć otwarcie procesu przedaplikacyjnego w celu dokonania oceny stopnia przygotowania zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji do złożenia wniosku o zatwierdzenie modelu wewnętrznego do wyznaczania kapitałowego wymogu wypłacalności zgodnie z dyrektywą Wypłacalność II i do spełnienia wymogów dotyczących modeli wewnętrznych określonych w dyrektywie Wypłacalność II.

Wytyczna 2 - Informacje, które należy przedłożyć we wniosku o zatwierdzenie modeli wewnętrznych grup zgodnie z art. 231 dyrektywy Wypłacalność II

1.9. W przypadku wniosku o zatwierdzenie modelu wewnętrznego grupy na mocy art. 231 dyrektywy Wypłacalność II wnioskodawca powinien uwzględnić, w odniesieniu do każdego powiązanego zakładu wnioskującego o stosowanie modelu wewnętrznego grupy do wyznaczania swojego kapitałowego wymogu wypłacalności, informacje określone w art. 2 wykonawczego standardu technicznego EIOPA w odniesieniu do procedury dotyczącej zatwierdzania modelu wewnętrznego, odnoszące się konkretnie do danego zakładu powiązanego, o ile informacje te nie zostały już ujęte w dokumentach przedłożonych przez zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji posiadający udziały kapitałowe w danym zakładzie.

1.10. Wnioskodawca powinien również wyjaśnić, w odniesieniu do każdego powiązanego zakładu objętego wnioskiem o zatwierdzenie modelu wewnętrznego grupy do wyznaczania swojego kapitałowego wymogu wypłacalności, w jakim zakresie opracowanie, wdrażanie bądź walidacja elementów modelu wewnętrznego grupy niezbędnych do wyznaczania kapitałowego wymogu wypłacalności danego zakładu powiązanego są realizowane przez inny zakład powiązany w grupie.

Wytyczna 3 - Wniosek o dalsze informacje dotyczące wniosku w sprawie stosowania modeli wewnętrznych dla grup

1.11. W przypadku wniosku w sprawie stosowania modelu wewnętrznego dla grupy zaangażowane organy nadzoru określone w art. 343 ust. 2 Rozporządzenia Delegowanego Komisji 2015/35 sprawujące nadzór nad danym zakładem powiązanym powinny w pierwszej kolejności skierować wniosek o dalsze informacje od tego zakładu powiązanego do organu sprawującego nadzór nad grupą. Organ sprawujący nadzór nad grupą powinien następnie przesłać wniosek zakładowi powiązanemu lub przekazać organowi nadzoru wnioskującemu o informacje stosowne dokumenty, jeżeli zostały one już przekazane organowi sprawującemu nadzór nad grupą.

1.12. W przypadku wniosku w sprawie stosowania modelu wewnętrznego grupy zgodnie z art. 231 dyrektywy Wypłacalność II każdy zainteresowany organ

nadzoru określony w art. 347 ust. 3 Rozporządzenia Delegowanego Komisji 2015/35 powinien mieć możliwość skierowania bezpośredniego wniosku o dalsze informacje od zakładu powiązanego, nad którym sprawuje nadzór, w celu dokonania oceny zgodności modelu wewnętrznego grupy z wymogami dotyczącymi modeli wewnętrznych w zakresie kapitałowego wymogu wypłacalności tego zakładu powiązanego. W takim przypadku ten zainteresowany organ nadzoru powinien w trybie natychmiastowym poinformować o tym wniosku o informacje organ sprawujący nadzór nad grupą.

Wytyczna 4 - zamiar rozszerzenia zakresu wniosku w sprawie stosowania modeli wewnętrznych dla grup

- 1.13. W przypadku wniosku w sprawie stosowania modelu wewnętrznego dla grupy, w ramach uzasadnienia zakresu modelu wewnętrznego opisanego w art. 343 ust. 5 lub art. 347 ust. 6 Rozporządzenia Delegowanego Komisji 2015/35 wnioskodawca powinien opisać we wniosku ewentualny zamiar rozszerzenia zakresu modelu wewnętrznego w przyszłości w celu uwzględnienia, na potrzeby wyznaczania kapitałowego wymogu wypłacalności grupy, wszelkich zakładów powiązanych mieszczących się w zakresie nadzoru nad grupą, które nie są na podstawie bieżącego wniosku uwzględnione w zakresie modelu wewnętrznego do wyznaczania kapitałowego wymogu wypłacalności grupy.
- 1.14. W przypadku wniosku w sprawie stosowania modelu wewnętrznego grupy zgodnie z art. 231 dyrektywy Wypłacalność II, w ramach uzasadnienia zakresu modelu wewnętrznego wnioskodawca powinien również opisać ewentualny zamiar rozszerzenia zakresu modelu wewnętrznego w przyszłości w celu uwzględnienia wyznaczania kapitałowego wymogu wypłacalności wszelkich zakładów powiązanych nieobjętych zakresem bieżącego wniosku o zatwierdzenie modelu wewnętrznego grupy do wyznaczania swojego kapitałowego wymogu wypłacalności.

Wytyczna 5 - Specyfikacje techniczne w przypadku wniosku w sprawie stosowania modeli wewnętrznych grup zgodnie z art. 231 dyrektywy Wypłacalność II

- 1.15. W przypadku wniosku w sprawie stosowania modelu wewnętrznego grupy zgodnie z art. 231 dyrektywy Wypłacalność II wnioskodawca powinien wyraźnie określić we wniosku, w jakim stopniu specyfikacje techniczne modelu wewnętrznego grupy mogą się różnić, gdy model wewnętrzny jest stosowany do wyznaczania kapitałowego wymogu wypłacalności grupy i do wyznaczania kapitałowego wymogu wypłacalności zakładów powiązanych, w tym:
 - a) traktowanie transakcji wewnątrz grupy w odniesieniu do wyznaczania kapitałowego wymogu wypłacalności zakładów powiązanych i, w stosownych przypadkach, kapitałowego wymogu wypłacalności grupy;
 - b) listę parametrów modelu wewnętrznego, które mogą być różnie ustalone w odniesieniu do różnych obliczeń za pomocą modelu wewnętrznego grupy, do wyznaczania kapitałowego wymogu wypłacalności grupy i do wyznaczania indywidualnych kapitałowych wymogów wypłacalności; oraz

- c) opis ryzyk charakterystycznych dla grupy, które odnoszą się tylko do wyznaczania kapitałowego wymogu wypłacalności grupy.

Rozdział 2: Zmiany modelu

Wytyczna 6 – Zakres zasad wprowadzania zmian w modelu

- 1.16. Ustanawiając zasady wprowadzania zmian w modelu, zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien zapewnić, aby zasady te obejmowały wszystkie istotne źródła zmian mających wpływ na jego kapitałowy wymóg wypłacalności oraz przynajmniej zmiany:
 - a) w zakresie systemu zarządzania zakładem;
 - b) w zakresie spełniania przez zakład wymogów dotyczących stosowania modelu wewnętrznego;
 - c) w zakresie poprawności specyfikacji technicznych modelu wewnętrznego zakładu;
 - d) w zakresie profilu ryzyka zakładu.
- 1.17. Zakład powinien również zagwarantować, aby w zasadach wprowadzania zmian w modelu określono:
 - a) kiedy zmianę modelu wewnętrznego uznaje się za główną lub drugorzędną oraz kiedy zbieg zmian drugorzędnych uznaje się za zmianę główną;
 - b) wymogi w zakresie zarządzania w odniesieniu do zmian modelu wewnętrznego, w tym w zakresie wewnętrznego zatwierdzenia, wewnętrznej komunikacji, dokumentacji i walidacji zmian.
- 1.18. Zakład ubezpieczeń i zakład reasekuracji nie powinny traktować włączenia nowych elementów, na przykład włączenia dodatkowych ryzyk lub obszarów działalności, jako zmian modelu wewnętrznego na podstawie zasad wprowadzania zmian w modelu wewnętrznym. Włączenie nowych elementów do modelu wewnętrznego wymaga uzyskania zgody organu nadzoru w następstwie procedury opisanej w art. 7 wykonawczego standardu technicznego EIOPA w odniesieniu do procedury dotyczącej zatwierdzania modelu wewnętrznego.
- 1.19. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien uwzględnić aktualizację parametrów modelu wewnętrznego jako potencjalne źródło zmian modelu wewnętrznego.

Wytyczna 7 - Określenie zmiany głównej

- 1.20. Chociaż jednym ze wskaźników, które zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji postanowi wykorzystać do identyfikacji zmian głównych, może być ilościowy wpływ danej zmiany w modelu na kapitałowy wymóg wypłacalności lub na poszczególne elementy kapitałowego wymogu wypłacalności, zakład powinien opracować i stosować szereg innych kluczowych wskaźników jakościowych i ilościowych służących określeniu zmiany głównej.

Wytyczna 8 – Zgłaszanie zmian drugorzędnych oraz zbiegu zmian drugorzędnych stanowiącego zmianę główną

- 1.21. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien informować organ nadzoru o drugorzędnych zmianach modelu wewnętrznego raz na kwartał lub, jeśli zasadne, częściej. Zmiany drugorzędne modelu wewnętrznego powinny być przekazane w sprawozdaniu podsumowującym, w którym należy opisać ilościowe i jakościowe skutki zmian oraz przybliżony ilościowy i jakościowy wpływ tych zmian na zatwierdzony model wewnętrzny.
- 1.22. O ile nie uzgodniono inaczej z organami nadzoru, zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien stosować ostatnią wersję modelu wewnętrznego zatwierdzonego przez organy nadzoru w odniesieniu do oceny, czy zbieg zmian drugorzędnych uznaje się za zmianę główną.

Wytyczna 9 – Zasady wprowadzania zmian w modelach wewnętrznych grup zgodnie z art. 231 dyrektywy Wypłacalność II

- 1.23. W przypadku modelu wewnętrznego grupy zgodnie z art. 231 dyrektywy Wypłacalność II zakład posiadający udziały kapitałowe w innym zakładzie i zakłady powiązane zamierzające stosować model wewnętrzny grupy do wyznaczania ich kapitałowego wymogu wypłacalności powinny opracować jedne zasady wprowadzania zmian w modelu.
- 1.24. Zakład posiadający udziały kapitałowe w innym zakładzie i zakłady powiązane zamierzające stosować model wewnętrzny grupy do wyznaczania swojego indywidualnego kapitałowego wymogu wypłacalności powinny zapewnić, że zasady wprowadzania zmian w modelu obejmują określenie zmian głównych i drugorzędnych w odniesieniu do grupy, jak również w odniesieniu do każdego z zakładów powiązanych uwzględnionych we wniosku o zatwierdzenie modelu wewnętrznego grupy do wyznaczania ich indywidualnego kapitałowego wymogu wypłacalności.
- 1.25. Zakład posiadający udziały kapitałowe w innym zakładzie i zakłady powiązane zamierzające stosować model wewnętrzny grupy do wyznaczania ich indywidualnego kapitałowego wymogu wypłacalności powinny zapewnić, że jakakolwiek zmiana będąca zmianą główną dla zakładu powiązanego objętego wnioskiem jest klasyfikowana jako zmiana główna zgodnie z zasadami wprowadzania zmian w modelu.

Wytyczna 10 – Rozszerzenie stosowania i rozszerzenie zakresu modeli wewnętrznych grup zgodnie z art. 231 dyrektywy Wypłacalność II

- 1.26. Wnioskodawca powinien przedkładać organowi sprawującemu nadzór nad grupą następujące przypadki rozszerzenia modelu wewnętrznego grupy z zachowaniem takiego samego procesu, jak w przypadku zmiany głównej modelu wewnętrznego zgodnie z art. 7 wykonawczego standardu technicznego EIOPA w odniesieniu do procedury dotyczącej zatwierdzania modelu wewnętrznego:

- a) rozszerzenie w odniesieniu do wyznaczania kapitałowego wymogu wypłacalności zakładu powiązanego, który jest w danym momencie jest objęty zakresem modelu wewnętrznego grupy na potrzeby wyznaczania kapitałowego wymogu wypłacalności grupy, ale który nie stosuje w danym momencie modelu wewnętrznego grupy do wyznaczania swojego indywidualnego kapitałowego wymogu wypłacalności;
- b) rozszerzenie mające na celu uwzględnienie nowych elementów na poziomie grupy; oraz
- c) rozszerzenie mające na celu uwzględnienie nowych elementów na poziomie zakładu powiązanego, który w danym momencie stosuje model wewnętrzny grupy do wyznaczania swojego indywidualnego kapitałowego wymogu wypłacalności, w tym rozszerzenie dotyczące elementów już stosowanych na poziomie grupy lub na poziomie innych zakładów powiązanych.

Rozdział 3: Test użyteczności

Wytyczna 11 – Zachęta do poprawy jakości modelu wewnętrznego

1.27. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien zapewnić, aby model wewnętrzny był stosowany w ramach jego systemu zarządzania ryzykiem i procesów podejmowania decyzji w sposób stwarzający zachęty do poprawy jakości samego modelu wewnętrznego.

Wytyczna 12 - Test użyteczności i zmiany modelu wewnętrznego

1.28. W ramach poprawy jakości modelu wewnętrznego, gdy zmiana główna została wewnętrznie zatwierdzona przez zarząd, zakład ubezpieczeń i zakład reasekuracji powinien być w stanie wykazać zgodność z wymogami testu użyteczności przy uwzględnieniu:

- a) różnych elementów testu użyteczności;
- b) różnych zastosowań systemu zarządzania.

1.29. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien monitorować i być w stanie wykazać, że odstęp czasowy między stwierdzeniem konieczności zmiany modelu wewnętrznego a rzeczywistym wprowadzeniem zmiany jest odpowiedni. W przypadku wniosku dotyczącego zmiany głównej w okresie jego procedowania zakład ubezpieczeń i zakład reasekuracji powinien zapewnić, że model wewnętrzny jest stosowany w procesie podejmowania decyzji w sposób odpowiedni.

Wytyczna 13 – Zrozumienie modelu wewnętrznego

1.30. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien uwzględnić różne podejścia w zakresie zapewnienia zrozumienia modelu wewnętrznego przez organa administrujące, zarządzające lub nadzorcze oraz przez odpowiednich użytkowników modelu wewnętrznego na potrzeby procesu decyzyjnego.

- 1.31. Aby ocenić stopień zrozumienia modelu wewnętrznego, organy nadzoru powinny rozważyć przeprowadzenie rozmów z członkami organów administrujących, zarządzających lub nadzorczych i z innymi osobami faktycznie zarządzającymi zakładem ubezpieczeń lub zakładem reasekuracji.
- 1.32. Na potrzeby oceny zgodności zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji z wymogami testu użyteczności organy nadzoru powinny również rozważyć zapoznanie się z dokumentacją zawierającą protokoły z posiedzeń zarządu lub właściwych organów decyzyjnych.

Wytyczna 14 – Wsparcie w podejmowaniu decyzji

- 1.33. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien zapewnić i być w stanie wykazać, że model wewnętrzny jest stosowany do podejmowania decyzji.
- 1.34. W szczególności przy wyznaczaniu hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla funduszu wyodrębnionego zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien zachować zgodność z art. 81 Rozporządzenia Delegowanego Komisji 2015/35 oraz wyjaśnić, jak zapewnia on spójność między tymi wynikami zgodnie z art. 223 Rozporządzenia Delegowanego Komisji 2015/35.

Wytyczna 15 – Charakterystyka testu użyteczności w odniesieniu do modeli wewnętrznych grupy zgodnie z art. 231 dyrektywy Wypłacalność II

- 1.35. Zakład posiadający udziały kapitałowe w innym zakładzie i zakłady powiązane zamierzające stosować model wewnętrzny grupy zgodnie z art. 231 dyrektywy Wypłacalność II do wyznaczania ich indywidualnego kapitałowego wymogu wypłacalności powinny współpracować w celu zapewnienia dopasowania konstrukcji modelu wewnętrznego do ich działalności. Powinny one przedstawić dowody, że ich proces zarządzania modelem wewnętrznym gwarantuje, iż:
- a) ich indywidualny kapitałowy wymóg wypłacalności jest wyznaczany z częstotliwością wymaganą na podstawie art. 102 dyrektywy Wypłacalność II i zawsze, gdy jest to konieczne w procesie podejmowania decyzji;
 - b) zakłady mogą proponować zmiany modelu wewnętrznego grupy, zwłaszcza w odniesieniu do elementów, które są dla nich istotne, lub wynikają ze zmiany ich profilu ryzyka, przy uwzględnieniu uwarunkowań działalności zakładu;
 - c) zakłady powiązane posiadają odpowiednie zrozumienie modelu wewnętrznego w zakresie elementów modelu wewnętrznego obejmujących rodzaje ryzyka, na które narażony jest ten zakład.
- 1.36. Zakłady ubezpieczeń lub zakłady reasekuracji, które zamierzają stosować model wewnętrzny grupy do wyznaczania swojego indywidualnego kapitałowego wymogu wypłacalności, powinny zagwarantować, że konstrukcja tego modelu wewnętrznego odpowiada ich profilowi działalności i systemowi zarządzania ryzykiem oraz zarówno na szczeblu grupy, jak i na szczeblu zakładów powiązanych, generowane są wyniki o szczególności wystarczającej, aby

model wewnętrzny grupy mógł odgrywać odpowiednią rolę w procesie podejmowania przez nie decyzji.

Rozdział 4: Przyjmowanie założeń i ocena ekspercka

Wytyczna 16 – Istotność przyjmowanych założeń

- 1.37. Mając na uwadze wytyczne dotyczące przyjmowania założeń i oceny eksperckiej, zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien przyjmować założenia i wykorzystywać oceny eksperckie, w szczególności uwzględniając istotność wpływu wykorzystywanych założeń.
- 1.38. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien oceniać istotność, biorąc pod uwagę wskaźniki ilościowe i jakościowe oraz uwzględniając możliwość poniesienia ekstremalnych strat. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien dokonać ogólnej oceny uwzględnionych wskaźników.

Wytyczna 17 – Zarządzanie procesem przyjmowania założeń

- 1.39. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien zapewnić, że przyjmowanie założeń i w szczególności wykorzystanie ocen eksperckich są w zgodne z udokumentowanym procesem, który podlegał walidacji.
- 1.40. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien zapewnić, że formułowane i stosowane założenia są spójne w czasie i we wszystkich obszarach działalności zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji oraz, że są odpowiednie dla ich zamierzonego zastosowania.
- 1.41. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien zatwierdzać założenia na odpowiednio wysokich szczeblach odpowiadających istotności założeń; w przypadku większości istotnych założeń dotyczy to zarządu włącznie.

Wytyczna 18 – Komunikacja i niepewność w ramach przyjmowania założeń

- 1.42. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien zapewnić, aby procesy związane z przyjmowanymi założeniami, a zwłaszcza z wykorzystaniem ocen eksperckich przy ustanawianiu tych założeń, były w szczególności nakierowane na ograniczenie ryzyka wynikającego z niewłaściwego zrozumienia założeń lub niewłaściwej komunikacji w tym zakresie między wszystkimi jednostkami związanymi z tymi założeniami.
- 1.43. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien ustanowić formalny i udokumentowany proces przekazywania informacji zwrotnych pomiędzy autorami a korzystającymi z istotnych ocen eksperckich i wynikających z nich założeń.
- 1.44. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien w przejrzysty sposób przedstawiać niepewność założeń oraz wynikające z niej odchylenia końcowych wyników.

Wytyczna 19 - Dokumentacja procesu przyjmowania założeń

- 1.45. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien udokumentować proces przyjmowania założeń oraz w szczególności wykorzystania ocen eksperckich w taki sposób, aby proces ten był przejrzysty.
- 1.46. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien uwzględnić w dokumentacji informacje na temat sformułowanych założeń i ich istotności, zaangażowanych ekspertów, zamierzonego sposobu zastosowania oraz okresu obowiązywania założeń.
- 1.47. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien uwzględnić uzasadnienie opinii, w tym informacje stanowiące podstawę uzasadnienia, przyjmując stopień szczegółowości niezbędny do zapewnienia przejrzystości założeń i procesu ich przyjmowania oraz kryteriów decyzyjnych zastosowanych przy wyborze założeń i rezygnacji z założeń alternatywnych.
- 1.48. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien dopilnować, aby korzystający z istotnych założeń otrzymali jasne i kompleksowe pisemne informacje dotyczące tych założeń.

Wytyczna 20 - Walidacja procesu przyjmowania założeń

- 1.49. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien zapewnić walidację procesu przyjmowania założeń i wykorzystania ocen eksperckich.
- 1.50. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien zapewnić, że proces i narzędzia walidacji założeń, a w szczególności korzystanie z ocen eksperckich są udokumentowane.
- 1.51. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien rejestrować zmiany istotnych założeń wynikające z nowych informacji oraz analizować i wyjaśniać te zmiany, a także rozbieżności między wartościami rzeczywistymi a przyjętymi istotnymi założeniami.
- 1.52. O ile jest to możliwe i odpowiednie, zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien stosować narzędzia walidacji, takie jak testy warunków skrajnych bądź testy wrażliwości.
- 1.53. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien dokonywać przeglądu wybranych założeń w oparciu o niezależną wewnętrzną lub zewnętrzną wiedzę ekspercką.
- 1.54. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien wykrywać przypadki wystąpienia okoliczności, w których przyjęte założenia byłyby uznane za błędne.

Rozdział 5: Spójność metod

Wytyczna 21 – Sprawdzanie spójności

- 1.55. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien zapewnić spójność między metodami stosowanymi do obliczania prognozy rozkładu prawdopodobieństwa a

metodami stosowanymi do wyceny aktywów i pasywów w bilansie do celów wypłacalności.

1.56. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien sprawdzać spójność poszczególnych etapów wyznaczania prognozy rozkładu prawdopodobieństwa, w przypadku gdy są one istotne dla danego elementu modelu:

- a) spójność przejścia od wyceny aktywów i pasywów w bilansie do celów wypłacalności do modelu wewnętrznego stosowanego do wyznaczania kapitałowego wymogu wypłacalności;
- b) spójność między wyceną aktywów i pasywów w ramach modelu wewnętrznego w dniu wyceny a wyceną aktywów i pasywów w bilansie do celów wypłacalności;
- c) spójność między prognozą czynników ryzyka i ich wpływu na przewidywane wartości pieniężne a założeniami dotyczącymi tych czynników ryzyka zastosowanymi w wycenie aktywów i pasywów w bilansie do celów wypłacalności;
- d) spójność między aktualizacją wyceny aktywów i pasywów na koniec projekcji a wyceną aktywów i pasywów w bilansie do celów wypłacalności.

Wytyczna 22 – Aspekty spójności

1.57. Przy ocenie spójności zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien uwzględniać przynajmniej następujące aspekty:

- a) spójność technik aktuarialnych i statystycznych stosowanych w wycenie aktywów i pasywów w bilansie do celów wypłacalności i w wyznaczaniu prognozy rozkładu prawdopodobieństwa;
- b) spójność danych i parametrów stanowiących podstawę odpowiednich obliczeń;
- c) spójność założeń stanowiących podstawę odpowiednich obliczeń, w szczególności założeń dotyczących opcji umownych i gwarancji finansowych, przyszłych działań zarządczych oraz oczekiwanych przyszłych świadczeń uznaniowych.

Wytyczna 23 - Ocena spójności

1.58. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien przeprowadzać regularne ilościowe oceny spójności, gdy jest to możliwe i współmierne.

1.59. W swej ocenie spójności zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien:

- a) określić i udokumentować wszelkie odchylenia między wyznaczoną prognozą rozkładu prawdopodobieństwa a wyceną aktywów i zobowiązań w bilansie do celów wypłacalności;
- b) ocenić indywidualny i łączny wpływ tych odchyleń;

- c) uzasadnić, że odchylenia nie doprowadzą do niespójności między wyznaczeniem prognozy rozkładu prawdopodobieństwa a wyceną aktywów i zobowiązań w bilansie do celów wypłacalności.

Rozdział 6: Prognoza rozkładu prawdopodobieństwa

Wytyczna 24 - Wiedza na temat profilu ryzyka

- 1.60. Aby zapewnić, że układ zdarzeń prognozy rozkładu prawdopodobieństwa leżącej u podstaw modelu wewnętrznego obejmował całość zdarzeń, zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien wprowadzić procesy umożliwiające zakładowi utrzymanie odpowiedniej i aktualnej wiedzy na temat jego profilu ryzyka.
- 1.61. W szczególności zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien mieć na celu posiadanie takiej wiedzy na temat czynników ryzyka i innych czynników objaśniających zachowanie zmiennej będącej podstawą prognozy rozkładu prawdopodobieństwa, aby prognoza rozkładu prawdopodobieństwa odzwierciedlała wszystkie istotne cechy profilu ryzyka.

Wytyczna 25 - Kompleksowość prognozy rozkładu prawdopodobieństwa

- 1.62. Oceniając adekwatność technik aktuarialnych i statystycznych stosowanych do ustalania prognozy rozkładu prawdopodobieństwa [art. 229 Rozporządzenia Delegowanego Komisji 2015/35], zakład ubezpieczeń i zakład reasekuracji powinien uwzględnić, jako istotne kryterium, w jaki sposób te techniki biorą pod uwagę wiedzę o profilu ryzyka.
- 1.63. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien wybrać techniki, które pozwalają na wyznaczanie na tyle kompleksowej prognozy rozkładu prawdopodobieństwa, aby uchwycić wszystkie istotne cechy jego profilu ryzyka [art. 229 lit. e) Rozporządzenia Delegowanego Komisji 2015/35] oraz aby wesprzeć proces podejmowania decyzji [art. 226 Rozporządzenia Delegowanego Komisji 2015/35].
- 1.64. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji, zgodnie z art. 229 lit. g) Rozporządzenia Delegowanego Komisji 2015/35 oraz w ramach tej oceny metod, powinien uwzględnić wiarygodność niekorzystnych kwantyli oszacowanych na podstawie prognozy rozkładu prawdopodobieństwa.

Wytyczna 26 - Ocena kompleksowości prognozy rozkładu prawdopodobieństwa

- 1.65. Aby sformułować opinię zgodnie z wytyczną 25, organy nadzoru powinny uwzględnić przynajmniej:
- a) profil ryzyka zakładu oraz do jakiego stopnia prognoza rozkładu prawdopodobieństwa odzwierciedla jego profil ryzyka;
 - b) obecny postęp nauk aktuarialnych oraz ogólnie przyjęte praktyki rynkowe [art. 229 lit. a) Rozporządzenia Delegowanego Komisji 2015/35];

- c) w odniesieniu do poziomu kompleksowości prognozy rozkładu prawdopodobieństwa wszelkie środki stosowane przez zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji w celu zapewnienia zgodności ze wszystkimi testami modelu wewnętrznego oraz standardami określonymi w art. 120-126 dyrektywy Wyłącalność II;
- d) w odniesieniu do konkretnego rozpatrywanego ryzyka sposób oddziaływania wybranych technik aktuarialnych i statystycznych oraz wyznaczonej prognozy rozkładu prawdopodobieństwa zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji na inne kategorie ryzyka objęte modelem wewnętrznym, biorąc pod uwagę stopień kompleksowości prognozy rozkładu prawdopodobieństwa [art. 232 Rozporządzenia Delegowanego Komisji 2015/35];
- e) charakter, skalę i złożoność rozpatrywanego ryzyka zgodnie z art. 29 ust. 3 dyrektywy Wyłącalność II.

Wytyczna 27 – Stopień kompleksowości prognozy rozkładu prawdopodobieństwa

- 1.66. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien zagwarantować, że wysiłki na rzecz wyznaczenia kompleksowej prognozy rozkładu prawdopodobieństwa nie wpływają niekorzystnie na wiarygodność oszacowania niekorzystnych kwantyli oszacowanych na podstawie prognozy rozkładu prawdopodobieństwa.
- 1.67. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien zadbać o to, aby nie wprowadzać w prognozie rozkładu prawdopodobieństwa nieuzasadnionej kompleksowości, która nie odzwierciedla pierwotnej wiedzy o jego profilu ryzyka (zob. również wytyczna 24).
- 1.68. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien zagwarantować, że metody zastosowane w celu zwiększenia kompleksowości prognozy rozkładu prawdopodobieństwa są zgodne ze standardami statystycznymi dotyczącymi metod, założeń i danych [art. 229, 230 i 231 Rozporządzenia Delegowanego Komisji 2015/35]. W przypadku gdy techniki te obejmują korzystanie z ocen eksperckich, zakład powinien uwzględniać właściwe wytyczne dotyczące przyjmowania założeń i oceny eksperckiej.

Rozdział 7: Kalibracja – przybliżenia

Wytyczna 28 - Wiedza o przybliżeniach w warunkach nadzwyczajnej straty

- 1.69. Gdy zakład stosuje przybliżenia zamiast używać bezpośrednio referencyjnej miary ryzyka, zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien sprawdzić i uzasadnić wiarygodność wyników tych przybliżeń w czasie, a w warunkach nadzwyczajnej straty - odpowiedniość przybliżeń do profilu ryzyka.
- 1.70. W szczególności, gdy zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji wykorzystuje zamknięte formuły analityczne do przekalibrowania swojego wymogu kapitałowego z wewnętrznej miary ryzyka na miarę referencyjną, zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien wykazać, że założenia będące

podstawą formuł są realistyczne i obowiązują również w warunkach nadzwyczajnej straty.

Wytyczna 29 – Użycie innej zmiennej bazowej

1.71. Jeżeli zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji używa zmianę innej zmiennej bazowej niż podstawowych środków własnych w celu wyznaczania kapitałowego wymogu wypłacalności, powinien on wykazać, że:

- a) jest w stanie uzgodnić różnicę pomiędzy wartością podstawowych środków własnych a zmienną bazową w $t=0$;
- b) rozumie różnicę między wartością podstawowych środków własnych oraz zmienną bazową w każdej sytuacji do $t = 1$ włącznie, zwłaszcza w warunkach nadzwyczajnej straty, zgodnie z profilem ryzyka zakładu.

Wytyczna 30 - Działania zarządu w przypadku stosowania horyzontu dłuższego niż jeden rok

1.72. Jeżeli zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji przyjmuje w swoim modelu wewnętrznym horyzont dłuższy niż jeden rok, powinien uwzględnić działania zarządu w kontekście wyznaczania kapitałowego wymogu wypłacalności oraz powinien zapewnić, aby te działania zarządu miały wpływ na bilans do celów wypłacalności w okresie pomiędzy $t=0$ a $t=1$.

Rozdział 8: Przypisanie zysków i strat

Wytyczna 31 – Definicja zysków i strat

1.73. Zakład ubezpieczeń i zakład reasekuracji powinien uwzględnić zyski i straty jako zmiany w danym okresie w zakresie:

- a) podstawowych środków własnych; lub
- b) innych kwot pieniężnych użytych w modelu wewnętrznym do określenia zmian w zakresie podstawowych środków własnych, takich jak rzeczywiste zmiany wartości kapitału ekonomicznego.

W tym celu w ramach przypisania zysków i strat należy wyłączyć zmiany wynikające z gromadzenia dodatkowych środków własnych, spłaty lub umorzenia tych środków oraz wypłaty środków własnych.

1.74. W przypadku gdy w swoim modelu wewnętrznym zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji stosuje inną zmienną bazową niż podstawowe środki własne, powinien stosować on tę zmienną do celów przypisania zysków i strat.

1.75. Poprzez przypisanie zysków i strat zakład powinien rozpoznać, jaki jest związek między zmianami czynników ryzyka a kształtowaniem się zmiennej będącej podstawą prognozy rozkładu prawdopodobieństwa.

Rozdział 9: Walidacja

Wytyczna 32 – Zasady walidacji i raport z walidacji

- 1.76. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien ustanowić, wdrożyć i utrzymywać pisemne zasady walidacji, w których określone są przynajmniej:
- a) procesy i metody walidacji modelu wewnętrznego i ich cele;
 - b) częstotliwość regularnej walidacji każdego elementu modelu wewnętrznego oraz okoliczności, których zaistnienie powoduje potrzebę przeprowadzenia dodatkowej walidacji;
 - c) osoby odpowiedzialne za poszczególne czynności w ramach walidacji; oraz
 - d) procedura mająca zastosowanie w przypadku, gdy proces walidacji modelu napotka na problemy związane z wiarygodnością modelu wewnętrznego, oraz proces podejmowania decyzji, który umożliwia rozwiązanie tych problemów.
- 1.77. W raporcie walidacyjnym zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien udokumentować wyniki walidacji oraz wnioski i konsekwencje wynikające z analiz przeprowadzonych w trakcie walidacji.
- 1.78. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien uwzględnić w raporcie walidacyjnym odniesienie do zbiorów danych objętych walidacją, o których mowa w wytycznej 42, a także zatwierdzenie przez głównych uczestników procesu.

Wytyczna 33 – Zakres i cel procesu walidacji

- 1.79. Podczas określania celu walidacji zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien wyraźnie wskazać konkretny cel walidacji dla każdej części modelu wewnętrznego.
- 1.80. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien uwzględnić w zakresie walidacji jakościowe i ilościowe aspekty modelu wewnętrznego.
- 1.81. Analizując zakres procesu walidacji, oprócz uwzględnienia walidacji poszczególnych części modelu wewnętrznego, zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien rozważyć całość walidacji, w szczególności adekwatność wyznaczonej prognozy rozkładu prawdopodobieństwa w celu zapewnienia, że kapitałowy wymóg wypłacalności nie został wyznaczony z istotnym błędem.

Wytyczna 34 – Istotność walidacji

- 1.82. Wykorzystując kryterium istotności przy podejmowaniu decyzji o intensywności działań w ramach walidacji, zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien rozpatrywać istotność elementu modelu wewnętrznego będącego przedmiotem walidacji.
- 1.83. Przy podejmowaniu decyzji, jak odpowiednio przeprowadzić walidację określonych elementów modelu wewnętrznego, zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien rozpatrywać ich istotność osobno oraz łącznie.

1.84. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien uwzględnić testy wrażliwości przy określaniu istotności w kontekście walidacji.

Wytyczna 35 – Jakość procesu walidacji

1.85. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien określić wszystkie znane ograniczenia ustanowionego procesu walidacji.

1.86. W przypadku występowania ograniczeń walidacji elementów objętych procesem walidacji zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien zdawać sobie sprawę z tych ograniczeń i je dokumentować.

1.87. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien zagwarantować, że ocena jakości procesu walidacji zawiera wyraźne wskazanie okoliczności, w jakich walidacja jest nieskuteczna.

Wytyczna 36 – Zarządzanie procesem walidacji

1.88. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien odpowiednio zarządzać komunikowaniem i wewnętrznym raportowaniem wyników przeprowadzanej przez siebie walidacji.

1.89. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien formułować ogólną opinię dotyczącą ustaleń procesu walidacji i prowadzić komunikację wewnętrzną w tym zakresie.

1.90. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien z góry określić kryteria w celu stwierdzenia, czy wyniki lub część wyników wymagają eskalacji w ramach tego zakładu.

1.91. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien wyraźnie określić ścieżkę eskalacji w taki sposób, aby proces walidacji pozostawał niezależny od zadań związanych z budową i utrzymaniem modelu wewnętrznego.

Wytyczna 37 – Role w procesie walidacji

1.92. Jeżeli strony inne niż funkcja zarządzania ryzykiem przyczyniają się do realizacji konkretnych zadań w procesie walidacji, zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien zagwarantować, że funkcja zarządzania ryzykiem wypełniała swoje ogólne obowiązki określone w art. 44 dyrektywy Wypłacalność II oraz art. 269 ust. 2 lit. a) Rozporządzenia Delegowanego Komisji 2015/35, w tym obowiązek zapewnienia realizacji poszczególnych zadań w ramach procesu walidacji.

1.93. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien formalnie wyjaśnić rolę każdej ze stron w procesie walidacji.

Wytyczna 38 – Niezależność procesu walidacji

1.94. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien wykazać, że jego funkcja zarządzania ryzykiem, w celu zapewnienia obiektywnego podejścia do modelu wewnętrznego, gwarantuje, że proces walidacji odbywa się niezależnie od

zadań związanych z budową i utrzymaniem modelu. Funkcja zarządzania ryzykiem w zakładzie powinna zagwarantować, że zadania w zakresie walidacji są określone i realizowane w sposób umożliwiający stworzenie i zachowanie niezależności procesu walidacji zgodnie z art. 241 ust. 2 Rozporządzenia Delegowanego Komisji 2015/35.

- 1.95. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien wskazać strony, które będą uczestniczyć w realizacji zadań związanych z procesem walidacji, uwzględniając charakter, skalę i złożoność ryzyk, na jakie narażony jest zakład, stanowiska i umiejętności osób, które mają być zaangażowane, oraz sposób zapewniania przez zakład niezależności procesu walidacji.

Wytyczna 39 – Charakterystyka walidacji w przypadku modeli wewnętrznych grup zgodnie z art. 231 dyrektywy Wyłącalność II

- 1.96. Zakład posiadający udziały kapitałowe w innym zakładzie oraz zakłady powiązane objęte wnioskiem o zatwierdzenie modelu wewnętrznego grupy zgodnie z art. 231 dyrektywy Wyłącalność II do wyznaczania kapitałowego wymogu wyłącalności powinny ustanowić jednolite zasady walidacji obejmujące proces walidacji na poziomie grupy i na poziomie poszczególnego zakładu.
- 1.97. Zakład posiadający udziały kapitałowe w innym zakładzie oraz zakłady powiązane powinny zaprojektować proces walidacji modelu wewnętrznego w kontekście wyznaczania zarówno skonsolidowanego kapitałowego wymogu wyłącalności grupy, jak też indywidualnego kapitałowego wymogu wyłącalności zakładów powiązanych objętych wnioskiem o zatwierdzenie modelu wewnętrznego grupy. Zakład posiadający udziały kapitałowe w innym zakładzie oraz zakłady powiązane wyraźnie określają tę kwestię w zasadach walidacji ustanowionych w odniesieniu do modelu wewnętrznego grupy.

Wytyczna 40 – Stosowanie narzędzi walidacji

- 1.98. Oprócz narzędzi walidacji, o których mowa w art. 242 Rozporządzenia Delegowanego Komisji 2015/35, zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien rozważyć stosowanie także innych ilościowych lub jakościowych narzędzi walidacji.
- 1.99. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien rozumieć narzędzia walidacji, które stosuje, i wybierać odpowiedni zestaw narzędzi walidacji w celu zapewnienia skutecznego procesu walidacji. Przy wyborze narzędzi walidacji zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien rozważyć przynajmniej następujące właściwości narzędzi:
- a) właściwości i ograniczenia narzędzi walidacji;
 - b) charakter: narzędzia walidacji o charakterze jakościowym, ilościowym bądź ich kombinacja;
 - c) wymagana wiedza: zakres wiedzy wymaganej przez osoby wykonujące walidację;

- d) wymagane informacje: potencjalne ograniczenia w stosunku do walidacji wewnętrznej dotyczące ilości lub rodzaju informacji dostępnych na potrzeby przeprowadzenia walidacji zewnętrznej;
- e) cykl walidacji: odpowiednie narzędzia walidacji obejmujące wszystkie główne założenia przyjęte na różnych etapach stosowania modelu wewnętrznego, od opracowania, przez wdrożenie, po funkcjonowanie.

1.100. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien udokumentować w raporcie walidacyjnym, które elementy modelu wewnętrznego są poddawane walidacji za pomocą każdego ze stosowanych narzędzi walidacji i dlaczego te narzędzia walidacji są odpowiednie do konkretnego celu, poprzez opisanie przynajmniej:

- a) istotności elementu modelu poddawanego walidacji;
- b) poziomu, na którym narzędzie jest stosowane – od indywidualnych ryzyk, poprzez modelowane bloki, portfel, obszar działalności, po wyniki zagregowane;
- c) celu danego zadania w ramach walidacji;
- d) oczekiwanych wyników walidacji.

Wytyczna 41 – Testy warunków skrajnych i analiza scenariuszowa

1.101. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien stosować testy warunków skrajnych i analizę scenariuszową jako element walidacji modelu wewnętrznego.

1.102. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien zagwarantować, aby wykorzystywane przez niego testy warunków skrajnych i analiza scenariuszowa obejmowały właściwe ryzyka i były monitorowane w czasie.

Wytyczna 42 – Zestawy danych poddawanych walidacji

1.103. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien zagwarantować, aby zastosowane dane i oceny eksperckie użyte w procesie walidacji umożliwiały skuteczną walidację modelu wewnętrznego z uwzględnieniem szerokiego zakresu okoliczności, które występowały w przeszłości lub mogą potencjalnie wystąpić w przyszłości.

Rozdział 10: Dokumentacja

Wytyczna 43 – Procedury kontroli dokumentacji

1.104. W celu zapewnienia trwałej jakości dokumentacji zgodnie z art. 243 ust. 3 Rozporządzenia Delegowanego Komisji 2015/35 zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien stosować przynajmniej:

- a) skuteczną procedurę kontroli dokumentacji modelu wewnętrznego;
- b) procedury kontroli wersji dokumentacji modelu wewnętrznego;

- c) przejrzysty system odniesień dotyczący dokumentacji modelu wewnętrznego, który należy stosować w ramach ewidencjonowania dokumentacji zgodnie z wymogiem określonym w art. 244 lit. a) Rozporządzenia Delegowanego Komisji 2015/35.

Wytyczna 44 - Dokumentacja metodyki

1.105. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien prowadzić na tyle szczegółową dokumentację, aby potwierdzić dokładne zrozumienie metodyki i technik stosowanych w ramach modelu wewnętrznego, w tym przynajmniej:

- a) przyjętych założeń;
- b) możliwości zastosowania tych założeń w świetle profilu ryzyka zakładu;
- c) wszelkich wad metodyki lub stosowanych technik.

1.106. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji, dokumentując teorię, założenia oraz podstawy matematyczne i empiryczne, na których oparto metodykę zastosowaną w ramach modelu wewnętrznego, zgodnie z art. 125 ust. 3 dyrektywy Wypłacalność II, powinien uwzględnić, w miarę dostępności, istotne etapy opracowania stosowanej metodyki, a także wszelkich innych metodyk, które były rozważane, ale które nie zostały wykorzystane przez zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji.

Wytyczna 45 – Okoliczności, w których model wewnętrzny nie funkcjonuje w sposób efektywny

1.107. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien zawrzeć w swojej dokumentacji ogólne podsumowanie istotnych wad modelu wewnętrznego, zebrane w jednym dokumencie, zawierające co najmniej okoliczności, o których mowa w art. 245 Rozporządzenia Delegowanego Komisji 2015/35.

Wytyczna 46 – Poprawność dokumentacji z punktu widzenia adresatów

1.108. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien rozważyć posiadanie dokumentacji modelu wewnętrznego składającej się z kilku poziomów odpowiadających poszczególnym zastosowaniom i docelowym odbiorcom.

Wytyczna 47 - Podręcznik użytkownika i opisy procesów

1.109. W ramach dokumentacji modelu wewnętrznego, zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien posiadać podręcznik użytkownika lub opisy procesów dotyczących funkcjonowania modelu wewnętrznego, które powinny być na tyle szczegółowe, aby umożliwić niezależnej stronie trzeciej ze znajomością problematyki posługiwanie się modelem wewnętrznym i jego przeliczenie.

Wytyczna 48 – Dokumentacja wyników modelu

1.110. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien zachować w ramach dokumentacji modelu wewnętrznego wyniki modelu, które odnoszą się do wypełnienia wymogów określonych w art. 120 dyrektywy Wypłacalność II.

Wytyczna 49 – Dokumentacja dotycząca oprogramowania i platform modelowania

1.111. W swojej dokumentacji zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien zawrzeć informacje o oprogramowaniu, platformach modelowania oraz sprzęcie komputerowym stosowanym na potrzeby modelu wewnętrznego.

1.112. Używając oprogramowania, platform modelowania oraz sprzętu komputerowego, zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien zawrzeć w dokumentacji wystarczające informacje, aby móc ocenić i uzasadnić ich użycie oraz umożliwić organom nadzoru ocenę ich adekwatności.

Rozdział 11: Modele zewnętrzne i dane zewnętrzne

Wytyczna 50 – Dane zewnętrzne

1.113. Ze względu na charakter danych zewnętrznych zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien być w stanie wykazać odpowiedni poziom zrozumienia specyfiki danych zewnętrznych stosowanych w modelu wewnętrznym, w tym wszelkich istotnych przekształceń, przeskalowania, sezonowości i innych rodzajów przetwarzania danych zewnętrznych.

1.114. W szczególności, zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien przynajmniej:

- a) posiadać znajomość atrybutów i ograniczeń lub innych cech szczególnych danych zewnętrznych;
- b) opracować procesy identyfikacji brakujących danych zewnętrznych i innych ograniczeń;
- c) posiadać znajomość przybliżeń i operacji przetworzenia dokonanych w związku z brakującymi lub niewiarygodnymi danymi zewnętrznymi;
- d) opracować procesy terminowego przeprowadzania kontroli spójności, w tym porównań z innymi odpowiednimi źródłami, w takim zakresie, w jakim takie dane są dostępne.

Wytyczna 51 – Zrozumienie modelu zewnętrznego

1.115. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien być w stanie wykazać, że wszystkie strony wykorzystujące model zewnętrzny posiadają wystarczająco precyzyjne zrozumienie tych elementów modelu zewnętrznego, które są dla nich istotne, w tym założeń oraz aspektów technicznych i operacyjnych.

1.116. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien zwracać szczególną uwagę na te elementy modelu zewnętrznego, które są istotne dla jego profilu ryzyka.

Wytyczna 52 – Weryfikacja wyboru modelu zewnętrznego i danych zewnętrznych

- 1.117. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien przeprowadzać okresową weryfikację przyjętego przez siebie uzasadnienia dla wyboru konkretnego modelu zewnętrznego lub zbioru danych zewnętrznych.
- 1.118. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien mieć świadomość, że nie jest nadmiernie zależny od jednego dostawcy, i powinien dysponować planami ograniczania skutków ewentualnego nie wykonania swoich zobowiązań przez danego dostawcę.
- 1.119. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien uwzględniać aktualizacje modelu zewnętrznego lub danych umożliwiające mu lepszą ocenę ryzyka, na które jest narażony.

Wytyczna 53 – Zintegrowanie modeli zewnętrznych z konstrukcją modelu wewnętrznego

- 1.120. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien być w stanie wykazać poprawność podejścia służącego włączeniu modelu zewnętrznego do modelu wewnętrznego, w tym w zakresie technik, danych, parametrów, założeń wybranych przez zakład oraz wyników modelu zewnętrznego.

Wytyczna 54 – Walidacja w kontekście modeli zewnętrznych i danych zewnętrznych

- 1.121. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien przeprowadzać własną walidację w zakresie tych aspektów modelu zewnętrznego, które są istotne z perspektywy jego profilu ryzyka, a także walidację procesu włączenia modelu zewnętrznego i danych zewnętrznych do swoich procesów i modelu wewnętrznego.
- 1.122. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien oceniać adekwatność wyboru lub odrzucenia poszczególnych elementów bądź wariantów dostępnych w ramach modelu zewnętrznego.
- 1.123. W ramach walidacji zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien uwzględnić odpowiednie informacje, a zwłaszcza analizę wykonaną przez dostawcę lub inną osobę trzecią, a ponadto, czyniąc to, zakład ubezpieczeń lub reasekuracji powinien zapewnić przynajmniej, że:
- a) niezależność walidacji nie jest naruszona;
 - b) walidacja jest zgodna z procesem walidacji ustanowionym przez zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji i wyraźnie określonym w zasadach walidacji;
 - c) uwzględnia pośrednią lub bezpośrednią nieobiektywność analiz wykonywanych przez dostawcę lub inną osobę trzecią.

Wytyczna 55 - Dokumentacja w kontekście modeli zewnętrznych i danych zewnętrznych

1.124. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien zapewnić, aby dokumentacja modeli i danych zewnętrznych spełniała standardy dokumentacji.

1.125. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien sporządzać dokumentację dotyczącą przynajmniej:

- a) aspektów modelu zewnętrznego i danych zewnętrznych istotnych z punktu widzenia jego profilu ryzyka;
- b) zintegrowania modelu zewnętrznego lub danych zewnętrznych z własnymi procesami i modelem wewnętrznym;
- c) zintegrowania danych stosowanych w modelu zewnętrznym, zwłaszcza danych wejściowych lub wyników modelu zewnętrznego, z własnymi procesami i modelem wewnętrznym;
- d) danych zewnętrznych stosowanych w modelu wewnętrznym oraz ich źródeł i zastosowania.

1.126. Jeżeli na dokumentację własną zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji wpływa dokumentacja sporządzana przez dostawców lub usługodawców, zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien zapewnić, że spełnienie przez niego standardów dokumentacji nie jest zagrożone.

Wytyczna 56 - Odpowiedzialność zakładu w kontekście modeli zewnętrznych i danych zewnętrznych

1.127. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien ponosić odpowiedzialność za wywiązywanie się ze swoich obowiązków w zakresie swojego modelu wewnętrznego, w tym w zakresie modelu zewnętrznego lub danych zewnętrznych stosowanych w modelu wewnętrznym, a także spełnienie wszystkich pozostałych wymogów.

Wytyczna 57 - Rola usługodawców w przypadku stosowania modeli zewnętrznych lub danych zewnętrznych

1.128. Zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien wdrożyć umowę outsourcingu, gdy nie obsługuje modelu zewnętrznego samodzielnie.

1.129. Podobnie zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien wdrożyć umowę outsourcingu, gdy upoważnia usługodawcę do wykonywania niektórych zadań związanych z danymi zewnętrznymi.

1.130. Stosując umowę outsourcingu, zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji powinien spełnić wymogi określone w art. 49 dyrektywy Wyłącalność II oraz art. 274 Rozporządzenia Delegowanego Komisji 2015/35.

Rozdział 12: Modele wewnętrzne grup - funkcjonowanie kolegiów

Wytyczna 58 - Ocena zakresu modelu wewnętrznego

1.131. Oceniając adekwatność zakresu modelu wewnętrznego, organ sprawujący nadzór nad grupą, inne zaangażowane organ nadzoru określone w art. 343 ust. 2 Rozporządzenia Delegowanego Komisji 2015/35 i inne organy nadzoru wskazane przez kolegium zgodnie z art. 344 ust. 2 Rozporządzenia Delegowanego Komisji 2015/35 powinny uwzględnić przynajmniej:

- a) istotność zakładów powiązanych należących do grupy z punktu widzenia profilu ryzyka grupy;
- b) profil ryzyka zakładów powiązanych należących do grupy w stosunku do ogólnego profilu ryzyka grupy;
- c) w stosownych przypadkach, plan przejściowy grupy dotyczący rozszerzenia zakresu modelu w późniejszym terminie oraz ramy czasowe tego rozszerzenia;
- d) poprawność stosowania formuły standardowej lub innego modelu wewnętrznego zatwierdzonego lub będącego w trakcie zatwierdzania, służącego do wyznaczania indywidualnego kapitałowego wymogu wypłacalności każdego powiązanego zakładu ubezpieczeń lub powiązanego zakładu reasekuracji objętego zakresem modelu wewnętrznego;
- e) poprawność stosowania formuły standardowej lub innego modelu wewnętrznego zatwierdzonego lub będącego w trakcie zatwierdzania, służącego do wyznaczania indywidualnego kapitałowego wymogu wypłacalności każdego powiązanego zakładu ubezpieczeń lub powiązanego zakładu reasekuracji należącego do grupy, ale nieobjętego zakresem modelu wewnętrznego dla grupy.

1.132. Oceniając zasadność wyłączenia zakładów powiązanych należących do grupy z zakresu modelu wewnętrznego, organy nadzoru, o których mowa w poprzednim punkcie, powinny ocenić, czy to wyłączenie zakładów mogłoby doprowadzić do:

- a) niewłaściwej alokacji środków własnych na podstawie indywidualnych kapitałowych wymogów wypłacalności zakładu, a nie na podstawie jego udziału w profilu ryzyka grupy;
- b) niespójności, które wyniknęłyby z zastosowania modelu wewnętrznego do wyznaczania kapitałowego wymogu wypłacalności grupy i zastosowania formuły standardowej lub innego modelu wewnętrznego, zatwierdzonego lub będącego w trakcie zatwierdzania, przez dowolny zakład powiązany należący do grupy do wyznaczania jego indywidualnego kapitałowego wymogu wypłacalności;
- c) osłabienia zarządzania ryzykiem grupy i zakładów powiązanych należących do grupy wynikającego z ograniczonego zakresu modelu wewnętrznego; lub
- d) nieadekwatności kapitałowego wymogu wypłacalności grupy w stosunku do jej profilu ryzyka.

Wytyczna 59 - Plan prac w zakresie modeli wewnętrznych dotyczący oceny i procesu zatwierdzania modeli wewnętrznych grup

- 1.133. Organ sprawujący nadzór nad grupą, w porozumieniu z innymi zaangażowanymi organami nadzoru, powinien stworzyć plan prac w zakresie modelu wewnętrznego oraz zasady komunikacji, których te organy powinny przestrzegać w trakcie prowadzenia oceny i procesu zatwierdzania modelu wewnętrznego grupy.
- 1.134. W stosownych przypadkach organ sprawujący nadzór nad grupą, w porozumieniu z pozostałymi zaangażowanymi organami nadzoru, powinien aktualizować plan prac w zakresie modelu wewnętrznego.
- 1.135. W odniesieniu do oceny modelu wewnętrznego organ sprawujący nadzór nad grupą powinien zapewnić, że plan prac w zakresie modeli wewnętrznych obejmuje ramy czasowe, główne etapy i założone rezultaty tej oceny. W przypadku modelu wewnętrznego grupy zgodnie z art. 231 dyrektywy Wypłacalność II organ sprawujący nadzór nad grupą i pozostałe zainteresowane organy nadzoru powinny rozważyć uwzględnienie w planie prac w zakresie modeli wewnętrznych szczegółowych postanowień wzajemnych. Organ sprawujący nadzór nad grupą powinien zagwarantować przynajmniej, aby w planie prac w zakresie modeli wewnętrznych:
- a) ustalono czas i sposób konsultowania się w zakresie oceny z pozostałymi zaangażowanymi organami nadzoru, o których mowa w art. 343 ust. 2 Rozporządzenia Delegowanego Komisji 2015/35, oraz angażowania tych organów w ocenę;
 - b) ustalono czas i sposób umożliwienia udziału w ocenie pozostałym organom nadzoru należącym do kolegium organów nadzoru, o których mowa w art. 344 ust. 2 Rozporządzenia Delegowanego Komisji 2015/35;
 - c) określono priorytety oceny, z uwzględnieniem zakresu modelu wewnętrznego, specyfiki każdego zakładu powiązanego należącego do grupy, profilu ryzyka grupy i zakładów powiązanych należących do grupy oraz dostępnych i istotnych informacji o modelu wewnętrznym;
 - d) ustalono czas i sposób przekazywania wyników oceny sporządzonej przez zaangażowane organy nadzoru pozostałym zaangażowanym organom nadzoru.
- 1.136. W odniesieniu do decyzji dotyczącej wniosku o zatwierdzenie modelu wewnętrznego grupy zgodnie z art. 231 dyrektywy Wypłacalność II, organ sprawujący nadzór nad grupą, w porozumieniu z pozostałymi zainteresowanymi organami nadzoru, powinien zapewnić, że plan prac w zakresie modeli wewnętrznych obejmuje ramy czasowe wszystkich etapów i założonych rezultatów, niezbędnych do podjęcia wspólnej decyzji określonej w procedurze podejmowania wspólnej decyzji w sprawie wniosku o zatwierdzenie modelu wewnętrznego grupy.

Wytyczna 60 - Obawy dotyczące procesu

1.137. Każdorazowo gdy zaangażowany organ nadzoru stwierdza istotną budzącą obawy kwestię dotyczącą procesu zatwierdzania, powinien niezwłocznie zgłosić swoje obawy organowi sprawującemu nadzór nad grupą i pozostałym zaangażowanym organom nadzoru.

Wytyczna 61 – Wspólne weryfikacje na miejscu prowadzone podczas oceny modeli wewnętrznych grup

1.138. Organ sprawujący nadzór nad grupą oraz pozostałe zaangażowane organy nadzoru powinny mieć możliwość kierowania wniosków i prowadzenia rozmów dotyczących terminu i sposobu organizowania wspólnych weryfikacji na miejscu służących weryfikacji informacji dotyczących oceny modelu wewnętrznego grupy, tak aby zapewnić skuteczność tego procesu.

1.139. Organy nadzoru wnioskujące o przeprowadzenie wspólnej weryfikacji na miejscu powinny powiadomić o tym organ sprawujący nadzór nad grupą, wskazując zakres i cel tej weryfikacji na miejscu, przy uwzględnieniu celu tej weryfikacji na miejscu, określonego przez zaangażowane organy nadzoru.

1.140. Organ sprawujący nadzór nad grupą powinien następnie powiadomić pozostałe zaangażowane organy nadzoru, EIOPA oraz, w stosownych przypadkach, innych członków i uczestników kolegium, których może to dotyczyć lub którzy mogą być zainteresowani udziałem lub rezultatami wspólnej weryfikacji na miejscu.

1.141. Gdy tylko organy nadzoru uczestniczące we wspólnej weryfikacji na miejscu zostaną wskazane, powinny one omówić i uzgodnić ostateczny zakres, cel, strukturę i podział zadań w ramach weryfikacji na miejscu, w tym organ kierujący weryfikacją na miejscu.

1.142. Organ sprawujący nadzór nad grupą powinien być stale informowany o postępach i ustaleniach wspólnej weryfikacji na miejscu.

1.143. Organ nadzoru kierujący weryfikacją na miejscu, jeżeli nie jest nim organ sprawujący nadzór nad grupą, powinien przekazywać organowi sprawującemu nadzór nad grupą stosowne dokumenty. Organ sprawujący nadzór nad grupą powinien udostępnić stosowne dokumenty zaangażowanym organom nadzoru, pozostałym organom nadzoru uczestniczącym we wspólnej weryfikacji na miejscu oraz EIOPA. Organ sprawujący nadzór nad grupą powinien przekazać pozostałym członkom i uczestnikom kolegium wykaz otrzymanych istotnych dokumentów i udostępnić te dokumenty na ich konkretną prośbę.

1.144. Na podstawie raportu zawierającego główne ustalenia wspólnej weryfikacji na miejscu organ nadzoru kierujący weryfikacją na miejscu powinien omówić z zaangażowanymi organami nadzoru wyniki wspólnej weryfikacji na miejscu i działania, jakie należy podjąć.

1.145. Organ sprawujący nadzór nad grupą powinien powiadomić pozostałych członków i uczestników kolegium o wynikach i działaniach jakie należy podjąć, korzystając z uzgodnionej formy komunikacji w ramach kolegium.

Wytyczna 62 - Wspólne przeglądy modeli wewnętrznych grup

- 1.146. Zaangażowane organy nadzoru powinny dzielić się informacjami i prowadzić rozmowy w zakresie głównych ustaleń swoich działań poza siedzibą i weryfikacji na miejscu dotyczących modelu wewnętrznego z organem sprawującym nadzór nad grupą oraz pozostałymi zaangażowanymi organami nadzoru.
- 1.147. Zaangażowane organy nadzoru powinny przekazywać informacje na temat stosowanego przez siebie podejścia w ramach przeglądu elementów modelu wewnętrznego organowi sprawującemu nadzór nad grupą i pozostałym zaangażowanym organom nadzoru.
- 1.148. Jeżeli po uzyskaniu tych informacji zaangażowane organy nadzoru stwierdzą istotne różnice w stosowanych podejściach, powinny je omówić i uzgodnić proces opracowania spójnego podejścia, o ile stwierdzą, że jest to właściwe.
- 1.149. Jeżeli uznają to za stosowne, zaangażowane organy nadzoru powinny rozważyć udostępnienie narzędzi i technik stosowanych przez siebie do celów przeglądu elementów modelu wewnętrznego pozostałym zaangażowanym organom nadzoru.

Wytyczna 63 – Zaangażowanie organów nadzoru państw trzecich podczas oceny modeli wewnętrznych grup

- 1.150. Organ sprawujący nadzór nad grupą i pozostałe zaangażowane organy nadzoru powinny podjąć decyzję, czy i z jakim organem nadzoru państwa trzeciego należy się skonsultować.
- 1.151. Przed skonsultowaniem się z organem nadzoru państwa trzeciego, organ sprawujący nadzór nad grupą, przy wsparciu pozostałych zaangażowanych organów nadzoru, powinien podjąć odpowiednie działania w celu upewnienia się, że przepisy prawne dotyczące poufności informacji obowiązujące na terytorium, na którym znajduje się siedziba organu nadzoru państwa trzeciego, są równoważne z wymogami dotyczącymi tajemnicy zawodowej wynikającymi z dyrektywy Wypłacalność II.

Wytyczna 64 - Ocena zmian głównych w modelach wewnętrznych grup zgodnie z art. 231 dyrektywy Wypłacalność II

- 1.152. W odniesieniu do oceny wniosku o zatwierdzenie zmiany głównej modelu wewnętrznego grupy, zgodnie z art. 231 dyrektywy Wypłacalność II, organ sprawujący nadzór nad grupą i pozostałe zainteresowane organy nadzoru powinny zdecydować, czy przekazać wykonanie oceny zmian na poziomie zakładu powiązanego właściwemu zainteresowanemu organowi nadzoru.

Zasady dotyczące zgodności z wytycznymi i sprawozdawczości

- 1.153. Niniejszy dokument zawiera wytyczne wydane zgodnie z art. 16 rozporządzenia ustanawiającego EIOPA. Zgodnie z art. 16 ust. 3 rozporządzenia ustanawiającego EIOPA właściwe organy i instytucje finansowe dokładają wszelkich starań, aby zastosować się do tych wytycznych i zaleceń.

- 1.154. Właściwe organy krajowe stosujące się lub zamierzające się stosować do niniejszych wytycznych powinny w odpowiedni sposób włączyć je do swojego systemu regulacyjnego lub systemu nadzoru.
- 1.155. W ciągu dwóch miesięcy od wydania przetłumaczonych wersji wytycznych właściwe organy krajowe zobowiązane są przekazać EIOPA potwierdzenie, czy stosują się lub zamierzają zastosować się do tych wytycznych, natomiast jeżeli nie mają takiego zamiaru, zobowiązane są to uzasadnić.
- 1.156. W przypadku braku odpowiedzi w podanym terminie właściwe organy krajowe zostaną uznane za nieprzestrzegające zasad dotyczących sprawozdawczości i jako takie zostaną odnotowane.

Przepis końcowy dotyczący przeglądu

- 1.157. EIOPA dokonuje przeglądu niniejszych wytycznych.